

Verze oznámení z ledna 2025

výnos (ve fázi návrhu), kterým se mění výnos o držitelích zvířat z důvodu zákazu používání elektrických poháněčů dobytka v rámci chovu hospodářských zvířat (výnos o zákazu používání elektrických poháněčů dobytka v rámci chovu hospodářských zvířat).

s ohledem na článek 2.1 odst. 3 a 5 zákona o zvířatech;

Tímto stanoví:

Článek I

Výnos o držitelích zvířat [Besluit houders van dieren] se mění takto:

A

V článku 1.1 se v abecedním pořadí vkládá:

Elektrický poháněč dobytka: zařízení schopné dodávat elektrické impulsy zvířeti, které je chované komerčně za účelem výroby živočišných produktů;

B

V článku 1.3 se tečka na konci písmene h) nahrazuje středníkem a doplňuje se nové písmeno, které zní:

i) použití elektrického poháněče dobytka pro účely pohánění zvířat, s výjimkou:

1. jejich použití na jatkách podle nařízení (ES) č. 1099/2009,
2. jejich použití při nakládce při přepravě z Nizozemska do jiné země nebo při vykládce při přepravě z jiné země podle nařízení (ES) č. 1/2005,
3. jejich použití veterinárním lékařem při odborném provádění veterinárních postupů, pokud je to k tomuto účelu nezbytné,
4. dojicích robotů, které zvířeti automaticky způsobí elektrický výboj, aby opustilo zařízení, pokud tak neučiní samo, za předpokladu, že elektrický šok je pro zvíře vždy předvídatelný a lze mu předejít nebo
5. obojků GPS používaných ke hnání zvířat, které dávají zvířeti automatický elektrický výboj, pokud je elektrický šok pro zvíře vždy předvídatelný a lze mu předejít.

C

V oddíle 6 se za článek 6.10 vkládá nový článek, který zní:

Článek 6.11 Vzájemné uznávání

Na dojicí roboty a obojky GPS, které jsou zákonně vyrobeny nebo uvedeny na trh v jiném členském státě Evropské unie nebo ve státě, který není členským státem Evropské unie a který je smluvní stranou smlouvy o celní unii, nebo které jsou zákonně vyrobeny ve státě, který je smluvní stranou smlouvy o zóně volného obchodu závazné pro Nizozemsko, a které splňují požadavky zajišťující úroveň ochrany přinejmenším rovnocennou úrovni ochrany požadované národními požadavky, se nahlíží jako na dojicího robota podle čl. 1.3 písm. i) bodu 4 a obojek GPS podle čl. 1.3 písm. i) bodu 5.

Článek II

Tento výnos nabývá účinnosti dnem 1. července/1. ledna 20..PM.

Článek III

Tento výnos se uvádí jako: Výnos o zákazu používání elektrických poháněčů dobytka v rámci chovu hospodářských zvířat.

Tímto nařizuji, aby byl tento výnos a související vysvětlující poznámky vyhlášeny v úředním věstníku Staatsblad.

Ministr pro zemědělství, rybolov, potravinové zabezpečení a přírodu,

Vysvětlující poznámky

1. Úvod

Používání zařízení schopných dávat zvířatům elektrické výboje (dále jen „elektrické poháněče dobytka“) je podle evropských předpisů povoleno na jatkách a při přepravě zvířat (včetně nakládky a vykládky). Pro používání těchto přístrojů existují velmi specifické podmínky, například podle evropských předpisů je třeba se jim co nejvíce vyhnout. V praxi se však i přes tyto přísné podmínky pravidelně setkáváme s nesprávným používáním elektrických poháněčů dobytka. Tímto výnosem se zakazuje používání elektrických poháněčů dobytka, a to v rozsahu, který je možný v rámci evropského práva. To znamená, že zákaz se vztahuje na nakládku a vykládku hospodářských zvířat za účelem přepravy, která začíná a končí na nizozemském území, a na pohánění hospodářských zvířat v zemědělských podnicích prvovýroby. Na jatka, na něž se vztahují jiné předpisy EU než na přepravní činnosti nebo zemědělské podniky prvovýroby, se tento zákaz nevztahuje.

2. Problematika elektrických poháněčů dobytka v rámci chovu hospodářských zvířat

Používání elektrických poháněčů dobytka podléhá přísným podmínkám evropských předpisů. Zaprvé je třeba se jejich používání co nejvíce vyhnout. Mohou být rovněž použity pouze u dospělého skotu a dospělých prasat, která se odmítají přemístit, a pouze za podmínky, že zvířata mají před sebou prostor k přemístění. Výboje nesmějí trvat déle než jednu vteřinu, musí být vhodným způsobem časově rozloženy a směřují být aplikovány jen na svaly zadních končetin. Výboje se nesmějí používat opakovaně, pokud zvíře nereaguje. Použití elektrických poháněčů dobytka vždy způsobuje bolest a stresovou reakci u zvířete, a to i v případě, že se používají v souladu se specifickými požadavky předpisů. Pracovníci přepravního hospodářských zvířat a pracovníci jatek často považují použití elektriny za užitečný nástroj, který vede k rychlým výsledkům. Praxe přitom ukazuje, že používání alternativních, méně nepříjemných metod vede ke stejně dobrým nebo dokonce lepším výsledkům, jak rovněž popisuje a doporučuje Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) ve své studii „Welfare of pigs at slaughter“¹ z roku 2020.

Problém spočívá v tom, že ačkoli evropské předpisy jasně stanoví, že používání těchto zařízení je třeba se vyhnout a lze je používat pouze ve velmi specifických případech, jejich použití výslovně nezakazují. Přípomínky úřadu NVWA, tajné záběry a zkušenosti z praxe subjektů z odvětví naznačují, že takové zařízení, pokud jej někdo vezme do ruky, se používá nedbale a nikoli v souladu s podmínkami stanovenými v evropských předpisech.

Například nakládka a vykládka zvířat v zemědělských podnicích prvovýroby, sběrných střediscích a na jatkách často probíhá pod určitým časovým tlakem. Touha po účinnosti a rychlosti vede k popohánění zvířat a nadměrnému používání zařízení, která mohou zvířatům dávat elektrické výboje. To vede k zbytečnému stresu a bolesti u zvířat. Zvláště pokud jsou elektrické šoky aplikovány na části těla, které jsou obzvláště zranitelné, jako je hlava nebo nos. I bez tohoto časového tlaku mohou být tato zařízení použita nežádoucím způsobem při jiných procesech a jindy ze zvyku nebo nedbalosti.

Příklady nedbalého používání, které se dostaly do médií, vedly k velkému odporu ve společnosti a v politice. Dobré životní podmínky zvířat jsou pro nizozemské občany v posledních letech stále důležitějším tématem². Tlak dolní komory na zavedení zákazu používání elektrických poháněčů dobytka je odrazem této rostoucí touhy zlepšit životní podmínky zvířat v Nizozemsku.

3. Cíl a hlavní rysy výnosu

Oblast působnosti

Zákaz používání elektrických poháněčů dobytka se týká jejich používání při pohánění zvířat, která jsou držena za účelem produkce živočišných produktů na komerčním základě. Podle

¹„Welfare of pigs at slaughter“, 2020 European Food Safety Authority. EFSA Journal, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6148>

² [Staat van het Dier 2024: beschouwingen en opinies over de verschuivende relatie tussen mens en dier in Nederland | Publicatie | Raad voor Dierenangelegenheden \(rda.nl\)](#); [Burgerperspectieven 2023 Extra verkiezingsbericht | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\)](#); [Burgerperspectieven 2020 | 2 | Monitor | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\)](#)

zákona o zvieratech se v zásade jedná o všetky živočíšné druhy, ktoré jsou v príloze II výnosu o držiteľoch zvierat označené ako hospodárske zvieratá (na základe článku 2.1 výnosu o držiteľoch zvierat v spojení s čl. 2.3 odst. 2 zákona o zvieratech). V chovateľskej praxi se elektrické poháňeče dobytky používajú predovšetkým u prasat a skotu, a to len vtedy, keď je potreba ich naložiť na voz alebo presunúť v mieste ustájenia smerom k prepravnému vozidlu. Pohánením zvierat se rozumí akékoľvek použitie elektrického poháňeča dobytky, ktorým cieľom je prinútiť dané zviera k pohybu určitým smerom, napríklad pri nakládke alebo vykládke zvierat v rámci prepravy alebo pokiaľ sa zviera núti vstať.

Právny základ

Tento výnos vychádza z čl. 2.1 odst. 3 a 5 zákona o zvieratech. Podľa odstavca 1 tohto článku je zakázané pôsobiť zvieretu bolesť alebo zranenie bez primeraného účelu alebo prekročovaním toho, čo je prípustné pre dosiahnutie takového účelu, alebo poškodzovať zdravie alebo dobré životné podmienky zvierate. Odstavec 2 obsahuje radu zakázaných jednání, ktoré se v každom prípade počítajú medzi zakázané jednání uvedené v odstavci 1. Odstavec 3 v spojení s odstavcom 5 ponúka možnosť stanoviť na základe obecného správneho opatrenia ako zakázané jednání použitie predmetov, ktoré môžu zvieratám pôsobiť bolesť alebo zranenie, alebo ktoré môžu poškodiť ich zdravie alebo dobré životné podmienky.

Účel a obsah

Zakázané jednání zahŕňa použitie elektrických poháňečov dobytky. Zariadenia, ktoré nie sú schopné vyslať prúd a produkujú len signály, napr. hluk a vibrácie, alebo slúžia ako prijímač GPS, do oblasti pôsobnosti zákazu nespadajú.

Používanie elektrických poháňečov dobytky je zakázané, pokiaľ jsou používané s úmyslom poháňať zviera. Pohánenie musí byť vykládané široko. Týka sa nejen zvierate, ktoré je už v pohybe, ale už sa má pohybovať (jiným) smerom rýchlejšie, alebo nie, ale také núcenie zvierat, ktoré jsou v klude, aby se začala pohybovať (napríklad aby vstala). Použitie elektrických podnetov k držaniu zvierat uvnitř (alebo von) určitej oblasti, ako jsou ploty, nepredstavujú pohánenie zvierat, a preto se na ne tento zákaz nevztahuje.

Vymezení zákazu na zvieratá chované pro produkci

Zákaz je omezen na zvieratá chované pro produkciu živočíšnych produktov. Jedná se o zvieratá určené podľa čl. 2.3 odst. 1 zákona o zvieratech a v príloze II výnosu o držiteľoch zvierat. Zákaz se týka chovu týchto zvierat v obchodnom kontexte, t.j. situácie, keď k takovému chovu dochádza v rámci podnikania. Použitie zariadení spôsobujúcich elektrické výboje u psů v zájmovom chovu bolo nedávno³ zakázané.

Výjimky

Ze zákazu, ktorý má byť zavedený, existuje rada výjimek.

Použití na jatkách

Elektrické poháňeče dobytky lze používat na jatkách, avšak pouze v rozsahu, v jakém jsou splněny požadavky nařízení (ES) č. 1099/2009 pro používání elektrických poháňečov dobytky. Národný zákonodárce nemôže zakázať to, čo umožňuje nařízení. Viz dále oddíl 3.3.2. Existujú však iniciatívy ze samotného odvetví jatek, v nichž bylo používání elektrických poháňečov dobytky úspěšně ukončeno. Kromě dohledu ze strany úřadu NVWA má 90 největších a středně velkých jatek také dobrovolný kamerový dohled. Z kombinace tohoto tlaku na dohled a inovací, které již vedly k postupnému vyřazení elektrických poháňečov dobytky na jatkách, vyplývá, že naléhavost zákazu na jatkách je méně významná.

Použití při nakládce a vykládce v mezinárodní dopravě

Při nakládce a vykládce v mezinárodní dopravě lze používat elektrické poháňeče dobytky, ale pouze v rozsahu, v jakém jsou splněny požadavky nařízení (ES) č. 1/2005 pro používání elektrických poháňečov dobytky. Národný zákonodárce nemôže zakázať to, čo umožňuje nařízení. Viz dále oddíl 3.3.1.

Odborný výkon veterinárních postupů

³ Úřední věstník Staatsblad (Stb.) 2021, 361 s. 6

V souvislosti s veterinárními výkony může být nezbytné použít elektrický poháněč dobytka. Na základě čl. 2.9 odst. 1 zákona o zvířatech mohou veterinární výkony provádět pouze osoby, které jsou k tomu oprávněné. Jedná se o veterinární lékaře a další osoby, které jsou registrovány v registru veterinární medicíny (viz také čl. 4.1 odst. 1 a čl. 4.3 odst. 1 zákona o zvířatech). V rámci veterinárního postupu může být nezbytné pohánět dotyčné zvíře elektrickým poháněčem dobytka. V takovém případě se zákaz neuplatní za předpokladu, že veterinární výkony se provádějí na profesionálním základě a je při nich nezbytné použít elektrický poháněč dobytka. V praxi to platí pouze pro některé výkony, které může provádět pouze veterinární lékař (například stanovení diagnózy). Ostatní osoby zapsané do registru (např. veterinární asistenti nebo veterinární porodní asistentky) neprovádějí veterinární výkony, které vyžadují použití elektrických poháněčů dobytka; proto se na ně výjimka nevztahuje. Pokud je pro danou situaci přiměřeně dostupná alternativní a méně invazivní metoda, měla by se použít. To vyjadřuje důležitost zdráhat se používat tato zařízení i v případě veterinárních postupů. Ve veterinární praxi však může být nezbytné použít elektrické poháněče dobytka s cílem pohánět zvíře, většinou skot nebo prasata, protože musí být přemístěno pro jeho vlastní prospěch, ale neučiní tak poté, co bylo přinuceno k pohybu jinými prostředky. Ve veterinární praxi mohou být elektrické poháněče dobytka použity i v jiných situacích, než je pohánění zvířete. Ačkoli se tento zvláštní zákaz na tyto situace nevztahuje, čl. 2.1 odst. 1 zákona o zvířatech musí být dodržen, aniž je dotčen.

Použití s dojicími roboty a virtuálním pasením (virtual herding)

Existují známé aplikace, které poskytují podnět v podobě mírného proudu, který je pro zvíře velmi předvídatelný, a tak zvíře pohání. Zde má zvíře možnost naučit se tomuto podnětu vyhýbat a může se naučit, že po určité době přichází elektrický podnět. Toto rozlišení je důležité, neboť nemá negativní dopad na dobré životní podmínky zvířat.

Mezi tyto aplikace patří dojicí robot a virtuální pasení. Dojicí robot je stroj, do kterého může kráva vstoupit a nechat se podojit. Pokud zvíře zůstane stát po dojení příliš dlouho a nereaguje na otevřené dveře, následuje po určité době automatický podnět mírným proudem, aby se zvíře přesunulo a poskytlo tak prostor pro vstup jiného zvířete do zařízení. Vzhledem k tomu, že se jedná o elektrický podnět, který je dán předvídatelně (po pevně stanoveném čase) po vizuálním signálu (otevřené dveře), je pro tuto aplikaci stanovena výjimka.

Odůvodnění výše uvedené výjimky se vztahuje i na použití elektrických podnětů v obojích GPS k udržení zvířat uvnitř (nebo vně) virtuálně vymezeného prostoru (virtuální ohradník). V tomto prvním příkladu nejsou zvířata poháněna, takže se na něj zákaz nevztahuje. Tuto virtuální techniku s obojkem GPS lze však využít i k pohánění zvířat ve směru, který je virtuálně určen (virtuální pasení). Při tomto virtuálním pohánění vysílají obojky signál s pozitivními asociacemi, když se zvíře pohybuje správným směrem, avšak zvukový signál, když se zvíře pohybuje špatným směrem. Pokud zvíře po zaslechnutí zvuku neupraví svůj směr, zvuk zesílí a po určité době obojek vydá slabý elektrický impuls.

Pokud se v budoucnu objeví aplikace, které budou z podobných důvodů využívat energetické impulzy i pro zvířata v chovech, mohlo by se zvážit, zda je i pro ně žádoucí výjimka. V takovém případě by bylo možné doplnit výjimku do čl. 1.3 písm. i) výnosu o držitelích zvířat. Kromě toho lze podat žádost o výjimku nebo odchylku podle článku 10.1 zákona o zvířatech. Při posuzování takové žádosti je třeba zvážit, zda zájem na dobrých životních podmínkách zvířete výjimku nebo odchylku nevylučuje.

Vzájemné uznávání (článek 6.11)

V článku 1.3 se v písmenu i) stanoví technické požadavky na dojicí roboty a obojky GPS. Cílem požadavků není provést závazné právní akty EU. Z pokynu 5.28 vyplývá, že by proto měla být zahrnuta doložka o vzájemném uznávání. To znamená, že dojicí roboty a obojky GPS vyráběné nebo uváděné na trh mimo Nizozemsko jsou rovnocenné k dojicímu robotu nebo obojku GPS, jak je uvedeno v tomto výnosu, a mohou být proto použity, pokud:

- byly zákonně vyrobeny nebo uvedeny na trh v jiném členském státě Evropské unie nebo ve státě, který není členským státem Evropské unie a který je smluvní stranou smlouvy o celní unii, nebo zákonně vyrobeny ve státě, který je smluvní stranou smlouvy o zóně volného obchodu, která je pro Nizozemsko závazná, a

- splňují požadavky zajišťující úroveň ochrany alespoň rovnocennou úrovni, na niž se vztahují národní požadavky.

3.3 Vztah k nadřazeným právním předpisům

3.3.1 Nařízení (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností (nařízení o přepravě)

Nařízení o přepravě nevylučuje použití zařízení, která dávají zvířatům elektrické výboje, ale uvádí, že je třeba se tomu co nejvíce vyhnout, a stanoví podmínky pro jejich použití, a to, že tato zařízení se „smějí používat jen u dospělého skotu a prasat v případě, když odmítají pohyb, a to jen tehdy, když zvířata mají dostatečný prostor k průchodu. Výboje nesmějí trvat déle než jednu vteřinu, musí být vhodným způsobem časově rozloženy a smějí být aplikovány jen na svaly zadních končetin. Výboje se nesmějí používat opakovaně, pokud zvíře nereaguje.“. (příloha 1 kapitola III bod 1.9).

Nařízení však nebrání přísnějším vnitrostátním opatřením ke zlepšení životních podmínek zvířat během přepravy, která se uskutečňuje výhradně na území členského státu, nebo během námořní přepravy, která je zahájena na území členského státu (čl. 1 odst. 3).

Důležité je také poznamenat, že nařízení stanoví jako obecnou podmínku pro přepravu zvířat, že je zakázáno provádět nebo nařídít přepravu zvířat způsobem, který jim může přivodit zranění nebo zbytečné utrpení (článek 3). Přepravu nařízení definuje jako přesun zvířat prováděný jedním nebo více dopravními prostředky a související činnosti, včetně nakládky, vykládky, překládky a odpočinku, dokud není dokončena vykládka zvířat v místě určení (článek 2).

Jak bylo popsáno výše, nařízení umožňuje zpřísnit vnitrostátní požadavky na přepravu zvířat ve vnitrostátní dopravě. Evropský parlament ve svém doporučení rovněž vybídl členské státy, aby přijaly přísnější vnitrostátní opatření s cílem zlepšit životní podmínky zvířat během přepravy⁴.

Porušení nařízení o přepravě lze vymáhat na základě článku 6.2 zákona o zvířatech ve spojení s článkem 4.8 nařízení o držitelích zvířat a přílohou nařízení o prosazování a dalších záležitostech zákona o zvířatech.

3.3.2 Nařízení (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování

Toto nařízení nevylučuje používání nástrojů, které dávají zvířatům elektrické výboje, ale uvádí, že by se pokud možno neměly používat a stanoví podmínky pro jejich používání, totiž že se tato zařízení mohou „používat jen u dospělého skotu a prasat v případech, kdy odmítají pohyb, a pouze mají-li zvířata před sebou prostor, kam mohou postoupit. Výboje nesmějí trvat déle než jednu vteřinu, musí být vhodným způsobem časově rozloženy a smějí být aplikovány jen na svaly zadních končetin. Výboje se nesmějí používat opakovaně, pokud zvíře nereaguje.“. Vyplyvá to z přílohy III bodu 1.9.

Nařízení dále stanoví jako obecnou podmínku, že během usmrcování a souvisejících úkonů musí být zvířata ušetřena veškeré zbytečné bolesti, úzkosti nebo utrpení (čl. 3 odst. 1).

Na rozdíl od nařízení o přepravě poskytuje velmi omezený prostor pro přísnější vnitrostátní pravidla, a to pouze pro tři vyjmenované situace (čl. 26 odst. 2⁵), které nelze pro tuto situaci použít. To znamená, že používání elektrických poháněčů dobytka nelze na vnitrostátní úrovni zakázat, pokud je uplatňováno v rámci nařízení a za podmínek, které stanoví. Porušení nařízení lze vymáhat podle článku 6.2 zákona o zvířatech v kombinaci s článkem 5.8 nařízení o držitelích zvířat a přílohou nařízení o prosazování a dalších záležitostech zákona o zvířatech.

⁴ Doporučení Evropského parlamentu Radě a Komisi ze dne 20. ledna 2022 v návaznosti na vyšetřování údajného porušení práva Unie a nesprávného úředního postupu při jeho uplatňování v souvislosti s ochranou zvířat během přepravy v rámci Unie i mimo ni (2021/2736(RSP)) (2022/C 336/04)

⁵ Situace se týkají: usmrcování zvířat mimo jatky, porážení farmové zvěře, porážení metodami stanovenými náboženskými obřady.

3.3.3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007

Pokud jde o ekologickou produkci, na přepravu zvířat se již vztahuje tento zákaz: „*Nakládka i vykládka zvířat se provádějí bez použití jakékoli elektrické nebo jiné bolestivé stimulace k nucení zvířat*“. Vyplyývá to z přílohy II části II bodu 1.7.11 nařízení (EU) 2018/848.

3.3.4 Směrnice o dobrých životních podmínkách zvířat

Pro chov hospodářských zvířat existuje několik směrnic⁶, které stanoví minimální požadavky na chov hospodářských zvířat. Tyto směrnice neupravují používání elektrických poháněčů dobytka a byly provedeny ve výnosu o držitelích zvířat.

4. Národní právo

Zákaz je stanoven v článku 1.3 výnosu o držitelích zvířat. Podle čl. 2.1 odst. 3 a 5 zákona o zvířatech tento článek stanoví jednání, které je v každém případě považováno za týrání zvířat (čl. 2.1 odst. 1 zákona o zvířatech).

Při přípravě tohoto zákazu bylo nahlédnuto do původního znění článku 1.3 výnosu o držitelích zvířat, protože již obsahovalo podobný zákaz (úřední věstník Staatsblad z roku 2018, 146), konkrétně: zákaz používání zařízení, které může zvířeti působit bolest elektrickými výboji, elektromagnetickými signály nebo zářeními. Z tohoto zákazu existovaly určité výjimky. Tento zákaz však nikdy nevstoupil v platnost. V roce 2021 byl nahrazen konkrétním zákazem používání zařízení způsobujících elektrické výboje u psů (úřední věstník Staatsblad z roku 2021, 361). Vzhledem ke specifickému kontextu tohoto zákazu byl zvolen pojem „elektrický poháněč dobytka“.

Tato změna zavádí vedle stávajícího zákazu používání zařízení způsobujících elektrické výboje u psů zákaz používání elektrických poháněčů u zvířat chovaných pro komerční účely k výrobě živočišných produktů.

Nařízení o zbraních a střelivu

Nařízení o zbraních a střelivu stanoví výjimku mimo jiné v případě „*držení a nošení předmětů, které mohou učinit osoby bezbrannými nebo způsobit bolest elektrickým proudem, u osob, které se zabývají profesionálním chovem hospodářských zvířat, přepravou hospodářských zvířat nebo jejich lékařským ošetřením*“. Tato výjimka se použije, pokud jde o nošení takového předmětu, pouze v době, kdy uvedené činnosti skutečně probíhají. (Článek 21). Zákaz použití elektrických poháněčů dobytka v tomto výnosu toto ustanovení nevylučuje, protože se týká *použití* elektrických poháněčů dobytka, kdežto v nařízení o zbraních a střelivu se jedná o „*držení a nošení*“. Nařízení o zbraních a střelivu se navíc nemusí nutně vztahovat na tytéž otázky. Zákaz obsažený v tomto výnosu a výjimka z nařízení o zbraních a střelivu proto mohou existovat souběžně.

5. Vnitřní hodnota zvířete

Článek 1.3 zákona o zvířatech stanoví uznání vnitřní hodnoty zvířete. Z odstavce 2 výše uvedeného článku vyplývá, že při stanovování pravidel podle zákona o zvířatech nebo na jeho základě a při přijímání rozhodnutí na základě těchto pravidel se plně zohlední důsledky těchto pravidel nebo rozhodnutí pro vnitřní hodnotu zvířete, aniž jsou dotčeny jiné oprávněné zájmy. Při tom se musí v každém případě zajistit, aby nedocházelo k narušení integrity nebo dobrých životních podmínek zvířat nad rámec toho, co je přiměřeně nezbytné, a aby byla zajištěna péče, kterou zvířata přiměřeně potřebují. Pro účely uvedeného odstavce zahrnuje péče, kterou zvířata přiměřeně potřebují, v každém případě to, že jsou zvířatům poskytovány, pokud to lze rozumně vyžadovat, mimo jiné záruky dobrého zdraví a prevence bolesti (čl. 1.3 odst. 3). Tento výnos stanoví, že již není přípustné dávat elektrické výboje zvířeti v odvětví živočišné výroby za účelem pohánění zvířete, a proto se takové jednání zakazuje.

⁶ V této souvislosti jsou obzvláště relevantní: Směrnice Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely a směrnice Rady 2008/120/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat.

6. Oznámení

Vzhledem k tomu, že výnos obsahuje technické požadavky, bylo rozhodnutí oznámeno Evropské komisi podle směrnice (EU) 2015/1535.

PM výsledek oznámení.

7. Vynucování

Za dohled nad dodržováním zákazu používání elektrických poháněčů dobytka nesou odpovědnost osoby určené k tomuto účelu podle článku 8.1 zákona. Jedná se o dohled, který se provádí podle správního práva. Za účelem prosazování nařízení lze uložit příkaz pod správním donucením a příkaz pod donucovací pokutou (článek 8.5 zákona o zvířatech ve spojení s čl. 5:32 odst. 1 obecného zákona o správním právu).

Jednání v rozporu se zákazem používání elektrických poháněčů dobytka je rovněž trestným činem (čl. 2.1 odst. 1 a 3 zákona o zvířatech ve spojení s čl. 8.11 odst. 1 zákona o zvířatech), což umožňuje trestní stíhání.

8. Regulační zátěž / agrotest

Tímto výnosem se zavádí zákaz. Zúčastněné strany nemusí za účelem dodržení tohoto zákazu přijímat žádná opatření. Tento výnos byl předložen Poradnímu výboru pro regulační zátěž (ATR) k vyjádření, výbor jej oficiálně nevydal.

Návrh obecného správního opatření byl rovněž projednán s odvětvím během tzv. agrotestů. Panelová jednání se zemědělskými podniky prvovýroby, přepravci a jatkami se konala na podzim 2023. Během jednání byl návrh vysvětlen, podnikatelé mohli klást otázky a byly projednány i možné alternativy k používání elektrických poháněčů dobytka.

Panely návrh zkritizovaly a vyjádřily ohledně něj obavy, neboť se domnívají, že odvětví jako celek není na tento zákaz připraveno. Z panelových jednání také vyplynulo, že v praxi se používají různé typy elektrických poháněčů dobytka s různými úrovněmi výkonu a že se aktivně testuje vliv na dobré životní podmínky zvířat při nižších výkonech.

V návaznosti na tyto rozhovory se uskutečnila ukázka zařízení pro nízkonapěťové přepětí, která byla určena pouze pro zvané, a tato možná výjimka byla dále zkoumána. Případná výjimka pro nízkonapěťové zařízení nebyla součástí provedené zkoušky HUF (viz oddíl 10). Podle úřadu NVWA se na první pohled nezdá, že by tato výjimka účinně zvyšovala vymahatelnost, ale pro posouzení plného dopadu je nutné provést nový přezkum HUF. Vzhledem k politickému přání sněmovny, která žádala úplný zákaz, bylo rozhodnuto nezahrnout nízkonapěťové zařízení jako výjimku ze zákazu.

9. Konzultace

Návrh tohoto výnosu byl předmětem internetové konzultace od 13. června 2023 do 15. srpna 2023. Během tohoto období měl každý možnost se k návrhu vyjádřit. Bylo obdrženo 55 veřejných odpovědí a 13 anonymních odpovědí. Rada odpovědí rovněž přišla od odvětvových organizací, jako jsou SAVEETRA (družstevní přepravci hospodářských zvířat), dílčí trh dopravy a logistiky, nevládní organizace, provozovatelé sběrných středisek, chovatelé hospodářských zvířat a přepravci. Nejméně 27 respondentů používá stejný formulář od V&L NL (Vee & Logistiek Nederland). 24 odpovědí sestává z jednotlivých sdělení od zúčastněných stran, z nichž každá je v odvětví živočišné výroby zapojena svým vlastním způsobem. Pět z těchto odpovědí napsali přepravci skotu, jeden respondent pracuje na jatkách a jeden v chovném podniku prvovýroby. Z ostatních 17 odpovědí není jasné, k čemu patří. Mezi ostatní patří především další strany odvětví, nevládní organizace a nadace, které hájí zájmy hospodářských zvířat.

Odpovědi byly rozděleny. Zastánci zákazu tvrdí, že elektrické poháněče dobytka ve všech případech způsobují zvířatům bolest a stres. Odpůrci zákazu považují elektrické poháněče za poslední možnost, jak účinně přemísťovat „neochotná“ zvířata a zajistit bezpečnost svých vlastních pracovníků.

Odpovědi v rámci internetové konzultace nevedly k žádným podstatným změnám zákazu.

10. Zkouška implementace a provádění

Úřad NVWA přezkoumal vymahatelnost, proveditelnost a zabezpečení proti podvodům (zkouška HUF). Úřad NVWA dospěl k závěru, že návrh obecného správního opatření má omezenou vymahatelnost, protože jediným způsobem, jak vymáhat zákaz používání elektrických poháněčů dobytka, je přistihnout pachatele při činu. Zákaz proto není

vymahatelnější než současná situace, kdy úřad NVWA prosazuje ustanovení nařízení o přepravě.

Úřad NVWA není přítomen při nakládce pro vnitrostátní přepravu a není vždy přítomen v zemědělském podniku prvovýroby nebo při vykládce. Kromě toho úřad NVWA potvrzuje význam zásad pro výjimku z používání elektrických poháněčů dobytka na jatkách, ale vzhledem k neexistenci takových zásad není návrh obecného správního opatření v tomto bodě dosud vymahatelný.

Změny provedené po předběžném řízení (viz další oddíl 11) byly s úřadem NVWA projednány na oficiální úrovni a vysvětlení těchto změn bylo rovněž připraveno na základě připomínek úřadu NVWA k této záležitosti.

11. Předběžné přezkoumání

Tento výnos vychází z čl. 2.1 odst. 3 a 5 a čl. 2.2 odst. 10 zákona o zvířatech. Na těchto dvou základech se použije postup předběžného schválení podle čl. 10.10 odst. 1 zákona o zvířatech. Od 5. listopadu do 5. prosince 2024 byl návrh tohoto výnosu předložen oběma komorám nizozemského parlamentu. Předběžné řízení vedlo k určitým úpravám. V odpovědích na otázky písemné konzultace⁷ s dolní komorou bylo uvedeno, že v důvodové zprávě bude poskytnuto objasnění ohledně vynětí ohradníků ze zákazu a že budou do návrhu výnosu doplněny jako výjimky dojící robot a „virtuální pasení“ (pro více informací viz oddíl 3 v části „Účel a obsah“ a část „Výjimky“).

12. Nabytí účinnosti

Na vstup zákazu v platnost se vztahují pevně stanovená data změn obecných správních opatření, tj. 1. ledna nebo 1. července.

Ministr pro zemědělství, rybolov, potravinové zabezpečení a přírodu,

⁷ Dokumenty nizozemského parlamentu II 2024/25, 28286, č. 1361.